7/3662

T.C.
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
Siyaset Planlama Genel Müdürlüğü

SAYI : SPGM/2000-146-234
KONU: Yazılı soru önergesi

ÇOK ACELE/SÜRELİ
23 Mart 2001

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : 28.2.2001 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/3662-9108/21816 sayılı yazıları.

Aksaray Milletvekili Sayın Ramazan Toprak'ın Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği ve Sayın Başbakanımızın eşgüdümünde yanıt verilmesi tensip olunan ilgide kayıtlı yazılarında bahsekonu soru önergesinin yanıtı ilişikte sunulmuştur.

Saygılarımla arzederim.

İsmail CEM

EK: Soru önergesi yanıtı (2 nüsha)

7/3662 -4

AKSARAY MİLLETVEKİLİ SAYIN RAMAZAN TOPRAK'IN YAZILI SORU ÖNERGESİ

SORULAR:

Çin işgali altında bulunan Türkistan'da, 2001 Ocak ayında, 2 Uygur Türkü'nün insan hakları ihlal edilerek idam edilmesine ilaveten, Korla kentinde Doğu Türkistan Partisi'ni kurmak suçundan yargılanan ve hakkında idam cezası verilen ve 1997 yılından beri tutuklu bulunan Arhan Abdullah isimli Uygur Lideri'yle ilgili olmak üzere,

1. Adıgeçen Doğu Türkistan Partisi Lideri Arhan Abdullah'a isnat olunan suça konu eylemleri nelerdir?

2. Basın organlarında yer aldığı üzere suçu yalnızca Doğu Türkistan Partisi Lideri olmak mıdır?

3. Şayet suçu parti lideri olmak ise, bu konuda Türkiye Cumhuriyeti Devleti adına herhangi bir diplomatik girişimde bulunulmuş mudur?

4. Diplomatik girişimde bulunulmadı ise, gerek Çin Halk Cumhuriyeti nezdinde ve gerek uluslararası platformlarda konunun gündeme getirilmesi ve idamının infazının engellenmesi yönünde girişimlerde bulunmayı düşünüyor musunuz?

YANIT:

Hong Kong'da yayınlanan South China Morning Post gazetesinde, yabancı ajanslara atfen Ocak 2001'de yayınlanan bir haberde, "ÇHC'nin 5 özerk bölgesinden biri olan Sincan-Uygur Özerk Bölgesi'nde birçok terörist eylemden sorumlu tutulan Uygur kökenli ayrılıkçı islami bir grubun üyelerinin yakalanarak Korla'da yargı önüne çıkarıldığı ve mahkeme sonunda grubun lideri Arhan Abdullah'ın idama mahkum edildiği, adıgeçenin 1993 yılında Doğu Türkistan İslami Partisi'ni kurduğu ve Sincan-Uygur Özerk Bölgesi'nde anılan Parti'ye 113 kişiyi üye yaptığı" belirtilmişti.

Haberde, "sözkonusu grubun Sincan-Uygur Özerk Bölgesi'nde islami bir devlet kurma amacıyla patlayıcı, silah ve matbaa makinesi satın aldığı ve bölgedeki çok sayıda terorist eylemin sorumlusu olduğu ifadeyle, sözkonusu olay kapsamında, Sincan-Uygur Özerk Bölgesi'nde merkezi Hükümete sadakat gösteren 32 cami görevlisinin yer aldığı bir hedef listesinin de ortaya çıkarıldığı ve Arhan Abdullah ve grup üyelerinin yakalandıktan sonra suçlarını kabul ettikleri" bildirilmiştir.

7/3662 -5
L/20

Uluslararası camianın saygın bir üyesi olarak, Birleşmiş Milletler ilkelerine ve bu camianın normlarına uymakla yükümlü olan Türkiye'nin dış politikasının temel taşlarını, diğer ülkelerin bağımsızlık, egemenlik ve toprak bütünlüğüne saygı gösterilmesi ve içişlerine karışılmaması ilkeleri teşkil etmektedir.

Ülkemizin Çin Halk Cumhuriyeti'yle ilişkileri de uluslararası alanda kabul görmüş sözkonusu ilkeler çerçevesinde geliştirilmektedir.

ÇHC'nin 5 özerk bölgesinden biri olan Sincan-Uygur Özerk Bölgesi'nde ayrılıkçı hareketlere giriştikleri gerekçesiyle muhtelif cezalara çarptırılan kişilerin durumları bu çerçevede değerlendirilmektedir.

Bununla birlikte, Türkiye, Çin Halk Cumhuriyeti'yle arasında bir dostluk köprüsü olarak gördüğü bu bölgede yaşayan soydaşlarımızın kalkınmalarına, yaşamlarını refah ve mutluluk içinde sürdürmelerine önem vermektedir. Bu husus ÇHC makamlarıyla yapılan temaslar sırasında gerekli şekilde dile getirilmektedir. ÇHC'ndeki dışa açılma ve reform süreci içerisinde Sincan-Uygur Özerk Bölgesi'ndeki soydaşlarımızın da daha iyi yaşam koşullarına kavuşmaları beklenmektedir.